

DOSTOPI ZA GASILCE

1. UVOD

Zakon o varstvu pred požarom določa, da je potrebno pri prostorskem načrtovanju oziroma pripravi prostorskih aktov upoštevati prostorske ukrepe varstva pred požarom ter med drugim zagotoviti dostope, dovoze in delovne površine za intervencijska vozila. Prav tako je potrebno poti, namenjene intervencijskim vozilom, označiti skladno s predpisi.

2. INTERVENCIJSKA POT

Pravilnik o požarnem redu določa, da mora biti intervencijska pot označena s prometnim znakom ali označbami na vozišču »Intervencijska pot«, v skladu s predpisi o prometni signalizaciji in prometni opremi na javnih cestah*.

*Javna cesta je cesta, ki jo država ali občina – v skladu z merili za kategorizacijo javnih cest – razglasi za javno cesto določene kategorije in jo lahko vsak prosto uporablja na način ter pod pogoji, določenimi z zakonom in drugimi predpisi.

Na intervencijski poti mora biti zagotovljen nemoten prehod intervencijskih vozil.

Pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opremi na javnih cestah določa, da znak »Intervencijska pot« (slika 1) označuje pot, namenjeno intervencijskim vozilom, in obvešča voznika, da na in pred uvozom ali priključkom, na katerem je znak nameščen, zaradi zagotavljanja nemotenega prehoda intervencijskih vozil nista dovoljeni ustavljanje ali parkiranje.

Slika 1: Znak za obvestila

Omenjeni pravilnik tudi določa, da se označbe mest na vozišču in drugih prometnih površinah, na katerih je prepovedano parkiranje, zaznamujejo z rumeno barvo (slika 2).

Slika 2: Označba na vozišču in prometni znak

Zakon o pravilih cestnega prometa določa, da je ustavljanje in parkiranje prepovedano na označenih poteh, namenjenim intervencijskim vozilom, kar se kaznuje z globo 80 eurov.

3. POVRŠINE ZA GASILCE OB ZGRADBAH

Površine za gasilce ob zgradbah so dostopi, dovozi, postavitvene površine in delovne površine. Površine za gasilce so zasebne površine ob stavbi, pri njihovi izvedbi pa je potrebno upoštevati določila standarda SIST DIN 14090. Površina za gasilce je lahko tudi javna prometna površina (cesta, pločnik, parkirišče ...), če ustreza zahtevam standarda.

Pravilnik o požarnem redu določa, da morajo biti dostopne poti za gasilce in gasilska vozila ter postavitvene in delovne površine za gasilska vozila vedno proste in prehodne, dovozna pot za gasilska vozila pa mora biti označena z opozorilno tablo z napisom »Dovozna pot za gasilska vozila«.

Slika 3: Oblika in dimenzija opozorilne table sta predpisana v standardu SIST DIN 14090

3.1.1 Dostopne poti

Dostopne poti so površine, ki povezujejo površine v zgradbah ter dvorišča z javnimi prometnimi površinami in omogočajo dostop do dvorišč z reševalno in gasilsko opremo. Dostop za gasilce je potrebno zagotoviti do vsake stavbe – do vsakega izhoda, predvidenega za evakuacijo iz stavbe.

Dostopne poti morajo biti široke najmanj **1,25 m** ter visoke najmanj **2 m** (prehodi).

3.1.2 Dovožne poti za gasilska vozila

Dovožne poti za gasilska vozila so površine, neposredno povezane z javnimi prometnimi površinami in omogočajo dostop do postavitvenih ter delovnih površin.

Dovozna pot za gasilska vozila mora biti utrjena za osno obremenitev vozila do **10 t**, ravni deli dovozne poti morajo biti široki najmanj **3 m**. Če je ravna dovozna pot ali podvoz za gasilska vozila na dolžini 12 m obojestransko omejena s stenami, oboki ali podobnim, je potrebno pot razširiti na najmanj **3,5 m**. Morebitni podvozi morajo imeti v vsaki točki svetlo višino najmanj **3,5 m**.

V primeru, ko so na dovozni poti za gasilska vozila zavoji oziroma nakloni, je priporočljiva izvedba praktičnega preskusa, če izvedba ustreza gasilskim vozilom, sicer velja upoštevati tabelo1.

Zunanji premer zavoja (m)	Minimalna širina (m)
21 do 24	5,0
nad 24 do 30	4,5
nad 30 do 40	4,0
nad 40 do 80	3,5
nad 80 do 140	3,2
nad 140	3,0

Tabela 1: Zavoji

Stopnice na dovoznih poteh (npr. robniki) ne smejo biti višje od **8 cm** in morajo imeti posnete robove. Med seboj morajo biti oddaljene več kot **10 m**.

Na dovozni poti za gasilska vozila morajo biti opozorilne table z napisom »**Dovozna pot za gasilska vozila**« po DIN 4066, 2. del. Usklajene morajo biti z napisi iz cestnoprometnih predpisov. Najmanjša dimenzija opozorilne table je 210 mm x 594 mm. Vidne morajo biti z javnih prometnih površin.

Zapornice ali zaporni količki so lahko zaklenjeni z obešanko, vendar le, če premer zatiča ne presega 5 mm, v nasprotnem primeru se morajo odpreti s ključem za nadzemne hidrante.

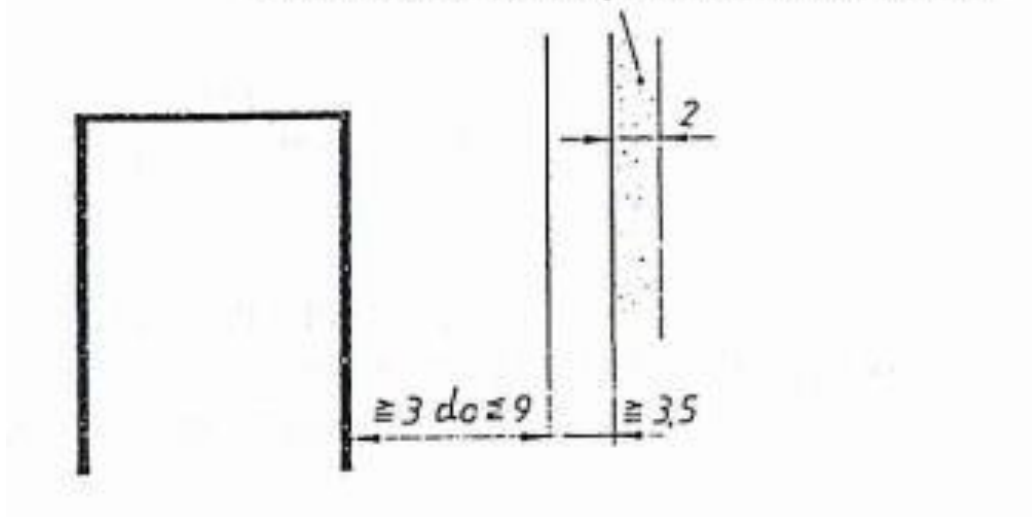
3.1.3 Postavitvene površine

Postavitvene površine so površine, povezane z javnimi prometnimi površinami neposredno, ali preko dovoznih poti za gasilska vozila. Namenjene so postavitvi gasilskih vozil, opremljenimi z dvizno ploščadjo ali lestvami za reševanje in gašenje. Okrog objekta jih je potrebno razporediti tako, da je mogoče doseči okna, skozi katera bo potekalo reševanje.

Rob postavitvene površine na strani proti objektu mora biti od zunanje stene objekta, ki jo želimo doseči z lestvijo, oddaljen najmanj **3 m** in največ **9 m**. Postavitvena površina mora biti široka najmanj **3,5m** (slika 4). Površina sme biti nagnjena v katerokoli smer največ **5 %**.

Vzdolž postavitvene površine mora biti ob stran od objekta obrnjenemu robu postavitvene površine urejen **2 m** širok pas proste površine brez trdnih ovir. Območje med postavitveno površino in zunanjo steno objekta, do katere želimo pristopiti z lestvijo, mora biti pristo (brez objektov, dreves ali podobnega), da se zagotovi pristo manevrirno območje gasilske lestve.

Prost manevrirni pas brez trdnih ovir

Slika 4: Zahteve za ustrezno ureditev postavitvene površine

Priporočljivo je, da se opravi praktični preizkus na določenih postavitvenih površinah in ugotovi, ali dejansko ustrezajo zahtevam reševanja.

3.1.4 Delovne površine

Delovne površine so površine, povezane z javnimi prometnimi površinami, neposredno ali preko dovoznih poti za

gasilska vozila. Namenjene so postavitvi gasilskih vozil in pripravi ter namestitvi opreme za reševanje in gašenje. Razporejene morajo biti tako, da so zunaj območja odpadajočih delov objekta ter blizu evakuacijskim potem, napravam za gašenje in vodnim virom.

Delovne površine za potrebno število gasilskih vozil je potrebno zagotoviti ob stavbah na strani z vhodom v stavbo.

Delovne površine so lahko istočasno tudi postavitvene površine. Meriti morajo najmanj **7 m x 12 m** in morajo biti povezane z javnimi prometnimi površinami z najmanj dveh strani (slepe ulice niso dovoljene!).

Pri stavbah z zazidano površino med 600 in 6000 m² ter razmerjem dolžine in širine tlorisa najmanj 3:1, mora biti zagotovljen dovoz do najmanj ene strani stavbe in najmanj ene delovne površine za intervencijo.

Pri stavbah z zazidano površino nad 6000 m² mora biti zagotovljen dovoz do najmanj dveh strani stavbe, za intervencijo pa najmanj dve delovni površini, ki morata biti urejeni ob različnih straneh stavbe.

Delovne površine so ob enem lahko tudi postavitvene površine, vendar morajo biti urejene po zahtevah, določenih za postavitvene površine.

Obe površini morata biti na opozorilnih tablah po DIN 4066., 2. del označeni z napisom »**Površine za gasilska vozila**« (slika 5).

Slika 5: Opozorilna tabla na dvojezičnem območju

Podrobnejše zahteve površin za gasilce ob zgradbah so navedene v standardu **SIST DIN 14090:2005** in Tehnični smernici **TSG-1-001:2010** Požarna varnost v stavbah.

4. VIRI

- Zakon o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – UPB 1, 9/11 in 83/12)
- Zakon o pravilih cestnega prometa (Ur. l. RS, št. 82/13 - UPB)

- Pravilnik o požarnem redu (Uradni list RS, št. 52/07)
- Pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opremi na javnih cestah (Uradni list RS, št. 46/00, 110/06, 49/08, 64/08, 65/08 - popr. in 109/10 - ZCes-1)
- SIST DIN 14090:2005 – Površine za gasilce ob zgradbah
- Tehnična smernica TSG-1-001:2010 Požarna varnost v stavbah